

PATENTNI SPIS BR. 14551

»Elzett« Eisenwarenfabrik A. G., Budapest, Mađarska.

Brava.

Prijava od 3 marta 1938.

Važi od 1 jula 1938.

Naznačeno pravo prvenstva od 10 avgusta 1937 (Austrija).

Kod brava, n. pr. brava za vrata, je uobičajeno, da se šip vodi po čepu i u prerezu kutije brave. Dalje je poznato, da se upotrebljuju zagatke koje su vođene po-prечно na pravac kretanja šipa, i koje šip drže čvrsto u izvesnim položajima. Kod takvih brava je uvek upotrebljavano više vodiljnih čepova za šip i za zagatku, pri čemu su dalje većinom bile potrebne dve opruge. Ovo je izvođenje ipak štetno, jer se čepovi moraju ručno zakivati i opruge se moraju umeštati rukom, usled čega se brava veoma poskupljuje upotrebom više čivija i opruga.

Po pronalasku se upotrebljuje samo jedan jedini čep i samo jedna jedina opruga, što se omogućuje time, što su šip i zagatka vođeni duž jednog jedinog zajedničkog čepa, koji jednovremeno drži i oprugu, pri čemu se ne samo šip nego i zagatka vodi u prerezima bravine kutije. Pronalazak omogućuje dalje izvođenje brave kao brave sa skakavicom, pri čemu se jednom jedinom oprugom vršena snaga pomoću kosih površina prenosi od zagatke na šip.

Izvođenjem po pronalasku brave se smanjuje što je moguće više skupi ručni rad i obezbeđuje se mašinska izrada najglavnijeg sastavnog dela brave, pri čemu se dalekosežno uprošćuje i pojeftinjuje i sastavljanje pojedinih delova.

Na priloženom su nacrtu pokazani nekoliko oblika izvođenja brave po pronalasku. Sl. 1 pokazuje bravu po skidanju pokrivajuće ploče. Sl. 2 pokazuje istu bravu po skidanju dva dalja sastavna dela i sl. 3

pokazuje spoljni izgled brave. Sl. 4 pokazuje jedan sastavni deo brave u izgledu s lica a sl. 5 u izgledu odozgo. Sl. 6 pokazuje jedan dalji sastavni deo u izgledu odozgo. Sl. 6 pokazuje jedan dalji sastavni deo u izgledu odozgo. Najzad sl. 7 pokazuje jedan dalji oblik izvođenja brave pri skidanoj pokrivajućoj ploči.

U kutiji 1 brave je šip 2 vođen pomoću čepa 3 koji zahvata u njegov prerez 4. Šip je za njegovo pomeranje pomoću ključa sa ispadom snabdeven poznatim delovima odnosno izrezima 5, 6, za delovanje ključem (sl. 2). Poznati držači nisu pokazani na nacrtu radi veće uprošćenosti nacrtu, ali mogu biti izvedeni na po sebi poznat način.

Na čepu 2 je zagatka 7 vođena upravno na pravac kretanja šipa i to pomoću čepa 3 koji zahvata u prerez 8 i pomoću nastavka 9 zagatke koji je vođen u prerezu 10 kutije (sl. 2). Zagatka 7 se pomoću na čepu 3 postavljene opruge 11 stalno pritiskuje prema dole. Oba kraja opruge leže u dva zaseka 17 u delu 18 zagatke koji je savijen prema napred.

Zagatka 7 je snabdevena nastavkom 12, koji ima kosu površinu 13 u odnosu prema vodiljnom prerezu 8; ona naleže na oslonu površinu 14 šipa. Zagatka 7 je dalje snabdevena jednim drugim nastavkom 15, koji radi zajedno sa drugom kosom površinom 16 šipa. Iz kutije brave strčeći kraj šipa je snabdeven kosom površinom 19, tako, da se šip pri zaklapanju vrata automatski utiskuje u kutiju brave, dakle jednovremeno dejstvuje i kao skakavica

za vrata. Otvor 20 bravine kutije služi za vođenje kraja ključa. Na nacrtu pokazani oblik izvođenja brave je smišljen za upotrebu pljosnatog ključa, tako, da je rupa 21 za ključ u zaštitnoj ploči 22 (sl. 3) izvedena kao uzani prorez.

Način rada brave je sledeći: Ako se šip zaklapanjem vrata kreće iz svoga srednjeg položaja u kutiju brave, to površina 14 šipa pritiskuje uz površinu 13 zagatke 7, usled čega se ova zagatka pritiskuje prema gore suprotno dejstvu opruge 11. Čim su vrata zaklopljena i šip se ponovo oslobodi, pruga 11 ponovo pritiskuje zagatku 7 prema dole, pri čemu kosa površina 13 nastavka 12 pritiskuje na površinu 14 i šip ponovo iz bravine kutije pomera u pokazani položaj. Ako se šip sa ključem potiskuje u kutiju, to ispad ključa zalazi u izrez 5 u šipu i pomera ga kakvim pritiskom na rebro 28 za dejstvo ključem. Pri tome ispad ključa nailazi na previjenu ivicu 18 zagatke 7, usled čega se ova pomera prema gore nasuprot opruzi 11 i šip se može slobodno kretati. Kretanje prema unutra šipa se ograničava prorezom 4, čiji levi kraj pri potpuno unazad uvučenom šipu nailazi na čep 3. Deo 5 za dejstvo ključem odnosno rebro 28 je tako izveden, da se pri potpunom uvlačenju prema unutra šipa ispad ključa nalazi upravno ili još bolje se obrće preko upravnog položaja, usled čega se šip zajednički dejstvom ključa sa zagatkom bez daljeg čvrsto drži u ovom položaju. Usled toga može ključ biti upotrebljen kao ručica za otvaranje vrata. Pri obrtanju unazad ključa pritiskuje nategnuta opruga 11 zagatku prema dole, usled čega njegova površina 13 pritiskuje prema površini 14 šipa i time ovaj istiskuje iz kutije brave; ovaj izvučeni položaj šipa se graniči svojom kosom površinom 16, koja se naslanja na nastavak 15 zagatke. Ako se ključ po istiskivanju šipa obrtno pomeri u svoj srednji položaj još jednom nasuprot smeru obrtanja skazaljke

na satu, tako, da ispad ključa zalazi u izrez 6, to ključ još dalje istiskuje šip, odnosno brava se zaključava. U istisnutom položaju šipa zapada nastavak 15 zagatke 7 iza ispada 29 šipa, usled čega se ovaj drži u zaključanom položaju. Kod otvaranja brave se zagatka ponovo podiže ispadom ključa, usled čega nastavak 15 oslobađa ispad 29 i šip se može nesmetano pomerati ključem.

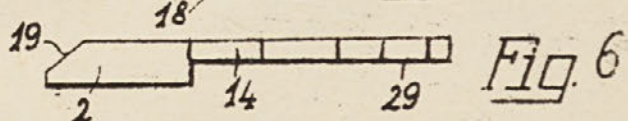
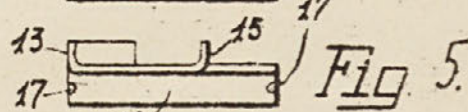
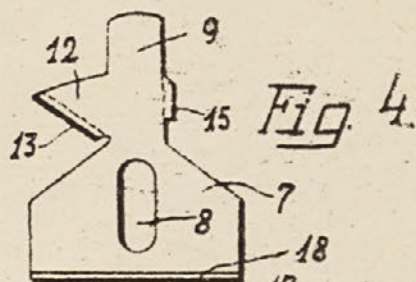
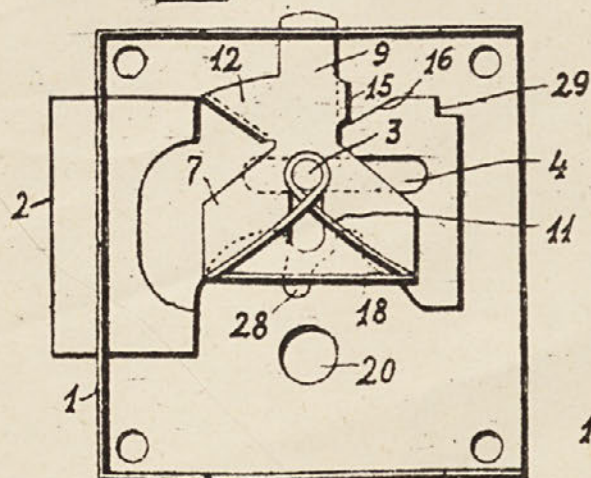
Na sl. 7 je pokazan jedan jednostavniji oblik izvođenja brave kod kojeg šip ne deluje kao skakavica i samo se ključem u jednom obrtu može istisnuti i odnosno ili povući nazad. Sastavni delovi brave po ovom obliku izvođenja, koji postoje i kod prvog oblika izvođenja, označeni su istim oznakama. Kod ovog oblika izvođenja nedostaje nastavak zagatke koji je kod prvog oblika izvođenja označen sa 12 i tamo sa 5 označeni izrez u šipu, pošto su predviđena samo dva položaja šipa. U svima ostalim delovima se ovaj oblik izvođenja podudara sa prethodno opisanim.

Patentni zahtev:

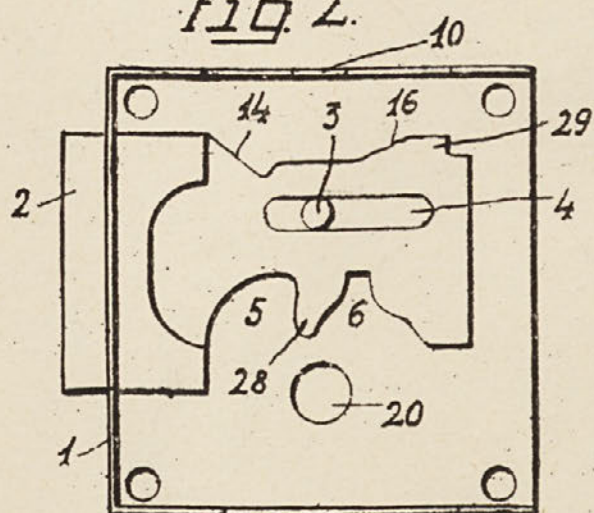
Brava sa šipom vođenim pomoću kakvog čepa i pomoću proreza u bravinoj kutiji kao i sa zagatkom koja se kreće tamo i amo poprečno na pravac kretanja ovog šipa i koja se nalazi pod uticajem kakve opruge, naznačena time, što se ova zagatka (7) vodi na istom čepu (3) i šip (2) i u prorezu (10) bravine kutije, dalje što ovaj čep (3) drži i oprugu (11) koja stavlja u dejstvo zagatku, tako, da je potreban samo jedan jedini čep, pri čemu se šip (2) stavlja u dejstvo ili samim ključem, ili se pak kod brave sa skakavicom stavlja u dejstvo kosim površinama (13, 14), koje prenose oprugom (11) vršenu snagu od zagatke na šip, tako, da je za stavljanje u dejstvo brave potrebna samo jedna jedina opruga.

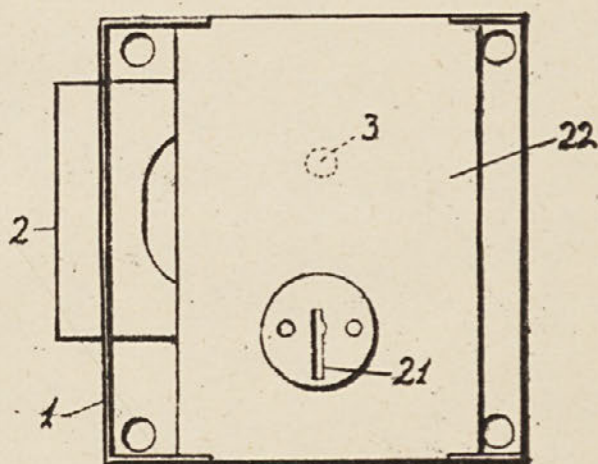
Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 7

